

MAGYAR VIDÉKI MOZAIK

A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat kiadványa

I. évfolyam, 1. szám

SZERKESZTŐI levél az olvasókhoz

Magyar Vidéki Mozaik ■ Tartalom

Nemcsak bemutatni, de megmutatni is szeretnénk azokat a jó példákat, megvalósult programokat és használható gyakorlatokat, amelyekkel munkánk során találkozunk. A Magyar Vidéki Mozaik hasábjain arra törekszünk, hogy időszakosan beszámoljunk a vidékfejlesztés területén történt eseményekről; megvalósult, jó ötletekről; remek kezdeményezésekről, amellyel talán mi is hozzájárulunk a lemaradó térségek felzárkóztatásához. Célunk, hogy a megújult Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH) munkáját segítsük, hiszen a szervezet egyik legfontosabb feladata a kormányzati-, gazdasági és civil szervezetek tagjai közötti rendszeres kapcsolat és gyors információáramlás megteremtése, a magyar vidékért tenni akaró szakemberek hálózatszerű együttműködésének kiépítése.

Magazinunk első számában bemutatjuk az átalakult MNVH feladatait, interjút olvashatnak Csátori Bálinttal, a hálózat új elnökével. Tematikus oldalaink bővebben foglalkoznak a vidékfejlesztésben és az agráriumban egyre szorosabb, lengyel-magyar együttműködéssel, amelyet tavaly ősztől már kormány szintű megállapodás rögzít. Beszámolunk a közelmúlt eseményeiről, sikeres vidéki rendezvényeinkről, programjainkról, hasznos tanácskozásainkról. Az MNVH rendszerében együttműködő partnereink között tudhatunk agrárszakembereket, természet- és környezetvédőket, falutervezőket, társadalom- és táj kutatókat. Rendezvényeinkre meghívott előadóink a Közös Agrárpolitika aktuális változásaitól a kommunikációig, széles skálán nyújtanak szakmai támogatást a vidékfejlesztés témakörében.

A példaértékű vidékfejlesztési projekteken, a családi gazdaságok megvalósult beruházásain, illetve a kis- és közepes vállalatok mintaszerű fejlesztésein túl egy-egy sikeres szakember munkásságával is megismerkedhetnek olvasóink. Reméljük, hogy magazinunk eredményesen szolgálja a magyar vidékfejlesztés ügyét. Hozzászólásaikkal, olvasói leveleikkel Önök is részesei lehetnek ennek a missziónak – írják meg véleményüket, vagy osszák meg érdekes történeteiket szerkesztőségünkkel!

Wiedemann Tamás

AKTUÁLIS 3

Hatékonyabb együttműködésben a vidékért – megújult az MNVH

Félezer közösségi teret adnak át idén

A főtítkár köszönti az olvasókat

Szakmai pezsgés a vidékfejlesztésben

VISSZATEKINTŐ 8

Sikeres rendezvények, új célkitűzések a nemzeti vidéki hálózathál

Magyar Vidékaadémia: hatékony uniós politika a közös célokért

„Egy hiánypótló összejövétel”: kommunikációs tréning, helyi akciócsoportok számára

Határon átnyúló együttműködés

A megújulás útján a LEADER-program

TÁRGYALÓ 15

Lengyel gazdák Magyarországon

Paktum rögzíti az együttműködést

INTERJÚ 17

A lengyeleknek sem elég a belső piac

PORTRÉ 18

Vendégfogadás született a Tisza-tóval

JÓ GYAKORLATOK 20

Szívügyük a pálinka

Friss pogácsa bárhol

Hagyomány és hírlevél

Mindent egy helyen

KITEKINTŐ 22

Videkfejlesztési csoportok találkoztak Brüsszelben

I. évfolyam, 1. szám, 2011. március 4.

Kiadja: VM Vidékfejlesztési, Képzési és Szaktanácsadási Intézet

Felelős kiadó: Dr. Mikula Lajos főigazgató, MNVH főtítkár

Szerkesztő: Wiedemann Tamás

Elérhetőség: 1223 Budapest, Park u. 2.

Telefon: 06 1 362 8100, fax: 06 1 362 8104

Web: www.mnvh.eu, e-mail: info@mnvh.eu

Nyomda: Gyomai Kner Nyomda Zrt.

5500 Gyomaendrőd, Kossuth utca 10-12.

Megjelenik 5000 példányban.

Fotók: src.hu

Minden jog fenntartva. Az oldalainkon közölt tartalom újraközlése és sokszorosítása csak tartalmi és formai módosítás nélkül engedélyezett.

HATÉKONYABB együttműködésben a vidékért – megújult az MNVH

Magyar Vidéki Mozaik ■ Aktuális

Az átlátható és gyors vidékfejlesztés érdekében alakult át a vidéki hálózatok működése. Ez a szervezet felel a vidékfejlesztéssel kapcsolatos információáramlásért, továbbképzésért és tájékoztatásért, valamint a pályázatok utófinanszírozásával arról is gondoskodik, hogy megakadályozza a visszaéléseket.

Egyszerűbben, átláthatóbban és hatékonyabban fog működni a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH), amelynek elsősorban az a feladata, hogy a vidékfejlesztésben érintett intézmények, szervezetek együttműködését segítse. Egy uniós rendelet értelmében a 2008-ban kötelezően létrehozott hálózat további feladata, hogy támogassa a kormányzat vidékfejlesztési tervének végrehajtását, méghozzá az érintett szereplők hálózatba szervezésével. Tevékenysége nyomán az Európai Vidéki Hálózatban (ENRD) együttműködő 27 tagország megismerheti a magyar fejlesztési eredményeket, sikeres és hasznos gyakorlatokat, a hálózaton keresztül pedig a hazai közösségek is tanulhatnak a külföldi mintákból.

A Vidékfejlesztési Minisztériumban január 27-én jelentette be Fazekas Sándor miniszter, V. Németh Zsolt vidékfejlesztésért felelős államtitkár, Mikula Lajos MNVH főtitkár és Csatári Bálint, a szervezet elnöke, hogy átalakul a vidéki hálózat.

„A szervezet működésének egyszerűsítését és átláthatóságát szolgálja többek között az, hogy a pályázatok elbírálását harminc nap alatt elvégzik, és a kifizetésre is várhatóan csak harminc napot kell várniuk a nyerteseknek” – mondta Fazekas Sándor vidék-

fejlesztési miniszter. Az MNVH egymilliárd forintos forrással rendelkezik erre az esztendőre, újdonság, hogy hárommillió forintban maximálták az elnyerhető összeg felső határát, így gigaprojektek helyett, mintegy háromszáz vidéki rendezvényt, tanácskozást, továbbképzést lehet finanszírozni. Bizonyos költségnevek maximalizálása mellett a bevezetésre kerülő új eljárás is lehetővé teszi, hogy az elnyert összegekkel ne lehessen visszaélni. Az MNVH-hoz kapcsolódó források a vidékfejlesztési terv részét képezik, így a rendelkezésre álló forrás felhasználásáról legvégső fórumként az Irányító Hatóság, tehát a minisztérium dönt.

Az MNVH közreműködésével történik a LEADER-akciócsoportok képzése, de a nemzetközi kapcsolatok kiépítésében, több országot érintő együttműködések kialakításában, működtetésében is szerepet vállal az ENRD segítségével. V. Németh Zsolt vidékfejlesztési államtitkár szerint a nemzetközi kapcsolatok szervezésével van a legnagyobb lemaradásban a nemzeti vidéki hálózat. „Tavaly nyáron Lengyelországgal kötöttünk elsőként együttműködési megállapodást, Szlovákiával pedig már tárgyalásokat kezdeményeztünk” – hangsúlyozta az államtitkár.

Fazekas Sándor, vidékfejlesztési miniszter az egyszerűbb és átláthatóbb pályázati rendszer mellett érvelt

Fotók: Pelsőczy Csaba

Mikula Lajos, az MNVH főtítkára az átláthatóságot emelte ki. „Önrész nélkül nem lehet pályázni, a megítélt támogatási összeget pedig utó-finanszírozásban egyenlíti ki a szervezet, így csak olyan programot lehet szponzorálni, amely valóban a vidékfejlesztés ügyét szolgálja. A pályázati procedura nyílt rendszerben fog működni” – mondta a főtítkár. A döntések előkészítésében erős jogosítványokat kapott az MNVH – korábban 31 fős, idén azonban 13 tagúra csökkentett – elnöksége. Mikula Lajos szerint az új rendszerben egyértelművé váltak a felelősségi és döntési viszonyok, egyszerűsödött és átláthatóbbá vált a struktúra, az elnökséget támogató kétszáz fős tanács is a civil kontrollt erősíti. Az új elnökség előtt álló szakmai feladatok kapcsán Csatári Bálint kifejtette, a tudomány és a vidéki tudomány koherenciájának megvalósítása, a szakmai hálózat megerősítése, valamint a társadalmi együttműködések kiépítése fontos célok lesznek a megújuló MNVH számára. Példaként említette az infrastruktúrafejlesztést, az oktatást, illetve a cigányság felemelését szolgáló programokat.

Az új kormányzat célja, hogy egyszerűbbé tegye az eljárásrendet; vagyis minél több pályázó jusson forráshoz – nyílt, átlátható módon. A nagyszámú támogatott projektek, a nyilvános forrásfelhasználás és a gyors támogatás kiutalás az, ami megkülönbözteti az új MNVH-t a választások előtti rendszertől.

Az MNVH szervezeti működése, felépítése

Elnökség

Az MNVH-hoz kapcsolódó források a vidékfejlesztési terv részét képezik, így az MNVH forrás felhasználásáról a legvégső fórumként az Irányító Hatóság, tehát a szaktárca dönt. A döntés előkészítésben azonban nagyon erős jogosítványokat kapott az MNVH 13 tagú elnöksége. Az új rendszerben egyértelműeké váltak a felelősségi és döntési viszonyok, egyszerűsödött és átláthatóbbá vált a struktúra.

Az MNVH elnöksége készíti elő azokat a szakmai koncepciókat, amelyek meghatározzák a vidéki hálózat tevékenységének konkrét irányait. Ezen túl a támogatásra javasolt projekteket is az elnökség választja ki. Az Irányító Hatóság jóváhagyja az előkészített javaslatokat. Az elnökségen keresztül történik az MNVH tevékenységének civil kontrollja. Az Elnökség 13 szavazati jogú tagját, köztük az elnököt, a miniszter kéri fel a vidékfejlesztésben érintett nem állami szervezetek képviselői, munkatársai közül. Az elnökségben a vidékfejlesztési program mind a négy tengelyéhez kapcsolódóan vannak delegáltak. Az elnökség tagjainak átlag életkora a korábbiakhoz képes csökkent, arányaiban több fiatal és hölgypárt kapott helyet a testületben.

Tanács

Az MNVH javaslattevő, támogató szerve a legfeljebb kétszáz tagból álló tanács. Tagjait a vidékfejlesztésért felelős miniszter kéri fel. A testület véleményezi az éves cselekvési tervet, valamint a cselekvési terv végrehajtásáról szóló beszámolót, illetve javaslatot tehet az elnökségnek a cselekvési terv végrehajtására. Az évente legalább egy alkalommal ülésező tanácsot a főtítkár hívja össze.

Az MNVH főtítkári pozícióját 2010 júliusa óta Mikula Lajos tölti be. Ő irányítja az MNVH működését és az Állandó Titkárságot, közvetíti a vidékfejlesztésben érintett személyek és szervezetek, valamint a kormányzati szereplők között. Az elnökség elé terjeszti a vidékfejlesztésért felelős minisztérium javaslatait, szakmai anyagait és képviseli az MNVH-t a nemzetközi kapcsolatokban.

Az MNVH adminisztratív feladatait a Vidékfejlesztési- Képzési és Szaktanácsadási Intézet (VKSZI) keretei között működő Állandó Titkárság látja el. Az adminisztrációt az MNVH főtítkára irányítja, aki jelen esetben személyében azonos a VKSZI főigazgatójával. Az Állandó Titkárság megbízott igazgatója 2010 szeptembere óta Brandt Sára, aki többek között az IH-val való egyeztetések alapján részt vesz a LEADER program végrehajtását támogató feladatellátásban is.

FÉLEZER közösségi teret adnak át idén

Magyar Vidéki Mozaik ■ Aktuális

Több mint kéttucat közösségi és szolgáltató teret adtak át ősz óta az országban. 2013-ig további ötszázötven hasonló beruházás valósul meg, amelyre 25,4 milliárd forintos uniós forrás áll rendelkezésre.

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) támogatására az elsők között pályázott Úrhida egy Integrált Községi és Szolgáltató Tér (IKSZT) létrehozására. A beruházás tavaly októberben valósult meg, amelyet V. Németh Zsolt, vidékfejlesztésiért felelős államtitkár avatott fel. A Fejér megyei község példáját azóta több mint huszonöt település követte. Az ÚMVP Irányító Hatóságának döntése értelmében 2013-ig összesen 25,4 milliárd forint uniós támogatás felhasználásával, 573 vidéki kistelepülésen jönnek létre az ott élők számára kulcsfontosságú közösségi és szolgáltató terek. Legutóbb a Komárom-Esztergom megyei Bajon avatott közösségi és szolgáltató teret V. Németh Zsolt. Az államtitkár Kölcsény Ferenc intelmét idézve megjegyezte, hogy az IKSZT-kifejezésre a költő biztosan nem, de közösségi terekre, azaz városban kávéházakra, parkokra, múzeumokra, falun pedig a csűrökre, a tollfosztások helyszíneire, családi tűzhelyek melegére nagyon is gondolhatott a szerző. „Ezek közül egyes terek eltűnnek, míg mások, szerencsére, megjelennek, ahogyan ez elsőként Úrhidán, míg legutóbb Bajon is történt. A „közösségi tér” a porták előtt, a padokon keletkezett” – hangsúlyozta V. Németh Zsolt. Az államtitkár szerint aki falun nőtt fel, azt is tudja, hogy a posta korántsem csak levélfeladásra, telefonálásra volt jó, hanem közösségi színtérként is működött. „A kiskisiskolákban is, ha öz-

szegyültek a szülők egy szülői értekezleten, nem idegenek voltak egymásnak, hanem egy faluközösség tagjai - ezért a kiskisiskolák megszűntével ezeknek a közösségeknek a színterei is csorbultak” – mondta V. Németh Zsolt, aki szerint ezeknek a beruházásoknak teret kell adnia azoknak az átalakuló szolgáltatásoknak is, amelyekre a XXI. század elején szükségünk van.

Mi az a közösségi és szolgáltató tér?

Az Integrált Községi és Szolgáltató Tér kiszolgálja a fiatalokat, elsősorban közösségi programok szervezésével, de helyet ad az „Ifjúsági Információs Pontnak” is. Segíti a helyi lakosok és vállalkozások információhoz jutását, nyilvános könyvtárat működtet, és internetes hozzáférést biztosít az e-Magyarország ponton. A szolgáltató tér ad helyet a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat információs szolgálatának is (MNVH tájékoztatói pont). Az önkormányzat ezeken kívül saját szolgáltatásokat is működtethet az új IKSZT-n keresztül, többek között egészségfejlesztési programok szervezését, közösségfejlesztési folyamatok támogatását, de helyet biztosíthat az Állami Foglalkoztatási Szolgáltatások (ÁFSZ) információs pontjának is. A közösségi szolgáltató tereknek az a céljuk, hogy a kistelepüléseken élő vidéki lakosság elvándorlását megakadályozza a helyben elérhető alapszolgáltatások körének bővítésével, minőségének és hozzáférhetőségének javításával.

V. Németh Zsolt: „A közösségi terek régen a porták előtt, a padokon keletkeztek”

Fotó: Pelsőczy Csaba

A FŐTITKÁR köszönti az olvasókat

Magyar Vidéki Mozaik ■ Aktuális

Tisztelt Vidékfejlesztő Kollégák!

Kedves Olvasó!

A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH) megszervezésével célunk a kormányzati-, gazdasági és civil szervezetek tagjai közötti rendszeres kapcsolat és gyors információáramlás megteremtése, a magyar vidékért tenni akaró szakemberek hálózatszerű együttműködésének kiépítése. A különböző szakmai műhelyek közötti álláspontok megismerésének és a szervezeti közös gondolkodásnak egyik legfontosabb csatornája és eszköze lehet a most útjára induló „Mozaik” című rendszeres tájékoztató kiadványunk. Ennek lapjain szeretnénk időről-időre bemutatni a Hálózat minden jelentős történéseit, programját, aktualitását és fejlődését is.

Gyakorta hallhatjuk azokat a véleményeket, mely szerint a vidéki lakosság rendszeres informálásával is sokat tehetünk a vidék fejlődéséért. Nem titkolt célunk, hogy ezen kiadvány segítségével eljuttathassuk a vidéken élőkhez, az MNVH rendszerében együttműködő partnerekhez az agrárágazati kutatások, a technológiai fejlődések eredményeit, közzétegyük a máshol már sikeres vidékfejlesztési programok gyakorlati eredményeit – megteremtve ezzel a vidéki folyamatokba való tevékeny részvétel lehetőségét. Közös munkával hatékonyabbá tehetjük a magyar vidék társadalmi-gazdasági fejlődését, együttesen alakíthatjuk a támogatási források eredményesebb felhasználását – aktívan hozzájárulva ezzel a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat céljainak eléréséhez.

Az MNVH rendszere olyan keret, melyet csak a magyar vidékért dolgozó szakemberek tölthetnek meg igazi szellemi tartalommal. A nemzetközi- és nemzeti vidékfejlesztési együttműködés olyan lehetőség, melyben sok-sok ezer ember legjobb tudásával járulhat aktívan hozzá a vidéken élők életkörülményeinek folyamatos javulásához.

Tisztelt Vidékfejlesztő Kolléga! Kedves Olvasó!

Erősítsük közösen a vidék népességmegtartó erejét! Kérem, forgassa ezt a kiadványt annak felelősségével, hogy a benne található számok, adatok, javaslatok, vélemények, ötletek és hozzászólások közzétételével, mindnyájan a fejlődő, virágzó vidéki Magyarország ügyét szolgálhassuk.

A hosszantartó, sikeres együttműködés reményében,
tisztelettel üdvözlö:

Dr. Mikula Lajos
az MNVH Főtitkára

Tisztelt Olvasó!

Az elmúlt években az Európai Unió (EU) agrárpolitikáján belül egyre fajsúlyosabb szerephez jutott a vidékpolitika. Ez nem véletlen, hiszen a vidéki területek az EU területének több mint 90 százalékát teszik ki, ahol a lakosság több mint fele éli mindennapi, bár olykor nem is olyan könnyű életét. A vidék és a város „fizikai és szellemi valójában” is eltávolodott egymástól. Viszonyukat épp úgy újra kell építeni, mint ahogy a kiszolgáltatott helyi termelő és fogyasztó egymásra találását is.

A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH) azzal a céllal jött létre, hogy a vidékfejlesztési programok megvalósítsa, a vidéki térség aktív szereplőit összekösse, a köz- és magánszféra között valódi párbeszédet, tapasztalatcserét és együttműködést alakítson ki, valamint gondoskodjon a szakmai háttértámogatásról és célzott képzésekről.

Hazánkban számos olyan kezdeményezés lát napvilágot, amely képes a magyar vidéket erős és vonzó helyévé varázsolni. Ezek a szigetszerűen megvalósuló nagyszerű tettek, nem minden esetben kapnak kellő figyelmet és elismerést. A jó példákat, az innovatív fejlesztéseket és ötleteket pedig hirdetni, terjeszteni kell. Fontos továbbá a vidéki tájak, régiók sokszínűségének, identitásának, értékvilágának bemutatása is. Reményeim szerint ez a kiadvány a minőségi tájékoztatás és eszmecsere szerepkörét fogja betölteni és közvetett módon hozzájárul a vidék gazdasági- és társadalmi felemelkedéséhez.

A vidéket és ezzel a magyar társadalmat szolgálóknak sok sikert kívánok a kitartó és áldozatos munkájukhoz!

Végezetül engedjék meg, hogy a legnagyobb hazafi, Széchenyi István szavait idézzem:

„Azokból a kövekből, melyek utunkba gördülnek, egy kis ügyességgel lépcsőt építhetünk.”

Az előttünk álló feladatok közös megoldásában bízva, tisztelettel:

Dr. Brandt Sára
mb. igazgató
MNVH Állandó Titkárság

SZAKMAI pezsgés a vidékfejlesztésben

Magyar Vidéki Mozaik ■ Aktuális

Új tudáskészlet összeállítására van szükség a sikeres vidékfejlesztéshez. Csatári Bálint, a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH) elnöke szerint az új vezetőség, amely agrárszakemberekből, természet- és környezetvédőkből, falutervezőkből, illetve társadalom- és tájkatatókból áll, a garancia arra, hogy a gyakorlatban is eredményesen működő, vidékfejlesztési modell fog megvalósulni.

Hogyan segíthet az MNVH a vidékfejlesztésben?

Az európai támogatási rendszerek mellé minden tagországban létrehozott nemzeti vidéki hálózatok nagyon sokat segíthetnek a vidékfejlesztésben, ahogy eddig is tették. Az új elnökség is hamarosan meghatározza a saját küldetését és szerepét. Egy dologban biztosan egyet fogunk érteni méghozzá abban, hogy a vidékfejlesztéshez kapcsolódó szakmai, politikai és civil szervezetek együttműködését, kapcsolatrendszerét minden lehetséges módon, így a legmodernebb internetes eszközökkel is támogatjuk.

Nemcsak a technika, de a vidékfejlesztés világa is sokat változott az elmúlt évtizedekben. Milyen szemléletváltásra törekszik az MNVH?

Az integrált vidékfejlesztés, amire most törekszünk, ebben a formában meglehetősen új szakterület. Nevéből is következően integrált – azaz sok dolgot összegezni képes – fejlesztési szemléletet és gondolkodást igényel. Régen az „univerzális” tudású parasztbereknek nem volt szükségük ilyesfajta képzettségre, csakhogy ez ma már nem úgy működik. Ezért van szükség – hasonló gondolatmenet mellett – egy új vidék-tudáskészletet összeállítani. Az elnökségünkben helyet kaptak agrárszakemberek, természet- és környezetvédők, falutervezők, társadalom- és tájkatatók. Tagjaink tapasztalati tudásával azon fogunk majd munkálkodni, hogy a XXI. század igényeinek megfelelően – sok-sok száz, a hálózatunkba regisztrált tagunk segítségével – egy olyan vidékről szóló tudáskészletet állítsunk össze, amellyel a többség egyet tud érteni, és a gyakorlatban is eredményesen hasznosítható. A megelőző elnökség hagyományait folytatva országos és regionális konferenciáikon fogjuk a legjelentősebb vidékfejlesztési ügyeket megvitatni. A szakmai találkozókra is törekszünk, hogy párbeszéd-jellegű, élénk, kitárulkozásra is lehetőséget adó vitafórumok, illetve szekcióülések is legyenek. Terveim között szerepel, hogy a „Párbeszéd a Vidékért” mozgalmat hat év után a „Tegyük a Vidékért!” névre és tartalmúra cseréljünk. A fiatalokat, egyetemistákat, főiskolásokat, fiatal gazdákat is szeretnénk motiválni, cselekvésre hívni. Lehetőséget adnánk nekik arra, hogy a falvakban a következő hónapokban sorra megnyíló integrált közösségi terekbe bekapcsolódjanak, ott érdemi vidéki társadalomismereti gyakorlatot szerezzenek. Az MNVH szakmai pezsgése egyébként nem csak azt jelenti számomra, hogy sokféle szakmai, politikai és civil gondolat mentén indulunk el a közlejövő vidékfejlesztési pályázataiban, hanem azt is remélem, hogy benne lesz

Csatári Bálint bízik a magyar vidék felzárkózásában

a „vidék színessége és lelke” is, a falvakban, tanyákon élő és ott boldog emberek egyénisége, a tájak, kultúrák, helyi történetek, sőt termékek sokszínűsége, változatossága. Ez a magyar vidéki élet legfontosabb sajátossága és belső erőforrása is a jövőre nézve. Ahogy a földrajztudósok is mondták: az olyan tájneveinknek, mint Szatmár, Őrség, Bereg, Kiskunság, Nagykunság, az emberek tudatában mélyen gyökerező földrajzi-társadalmi tartalma van. Ezek a tartalmak az elmúlt fél évszázadban kissé megkoptak. Ezt kellene valamilyen módon – a különböző régiók sajátosságai szerint – újra tartalmassá tenni. Sokak meggyőződése, hogy a vidék felzárkóztatása szellemiség és kultúra nélkül nem fog sikerülni.

Videkfejlesztés alatt legtöbbször azt értik, hogy felújítanak egy közintézményt vagy utat építenek. Lesznek olyan folyamatok is, amelyek egy-egy régió valódi fejlődését is szolgálják?

A kérdés igen bonyolult. Az integrált vidék vagy falufelújítás azt jelenti, hogy akár egy közintézmény felújítása is hozhat sokelemű változást. Például a megújult iskola a falu vagy a kistérség szellemi, kulturális és civil életének a központja lesz, egyben a kis helyi közösséget is építi. Geográfus regionális kutatóként teljes mértékben el tudok képzelni egy – egy régióra másképpen szabott régiós vidékprogramot. Sőt, ha rajtam múlna ki is próbálnám. A most alakuló MNVH elnökség egyelőre egyfajta tanácsadó típusú testületként határozza meg magát, amely igyekszik a magyar vidékfejlesztési folyamatokat kedvezően befolyásolni. Az agrárkamaron, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalon, egyéb szakmai szervezeteken és civil egyesületeken, tehát a vidékfejlesztés más szereplőin múlik majd, hogy milyen koncepció alapján folynak majd a vidéki térségek felzárkóztatási programjai, pályázatai. A stratégiai koncepciót és a professzionális működést a Vidékfejlesztési, Képzési és Szaktanácsadási Intézetnek, illetve a szaktárcának kell biztosítania. Mi az irányokat próbáljuk majd finomítani. Küldetésünk, a misszióink abból áll, hogy a vidékkel érdemben és segítőkészen foglalkozzunk, az ott élőkkel együtt gondolkodva. Egy ma divatos vidék-kutatási irányzat szerint méri a boldogság indexet is, s annak emelkedését nemcsak az anyagiak növekedése okozza, hanem fenntartható, kellemes vidéki életkörülmények megléte is. Az örömhöz nemcsak pénzre van szükség. Ilyen értelemben a vidékfejlesztésben talán tényleg rengeteg új lehetőség adódik.

SIKERES rendezvények, új célkitűzések a nemzeti vidéki hálózathál

Magyar Vidéki Mozaik ■ Visszatekintő

Tizenegy szakmai rendezvénnel zárta 2010 utolsó negyedévét a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH). A hagyományőrzés, a hatékony kommunikáció, a LEADER program átalakításának társadalmi vitája, és a határmenti együttműködések témaköreit körüljáró szakmai programokat országszerte nagy érdeklődés kísérte.

Az ország különböző pontjain elterülő vidéki települések adtak otthont azoknak a rendezvényeknek, amelyekkel elsősorban a nagyközönség felé nyitott az MNVH. A hálózat másik törekvése – vagyis egy szélesebb szakmai kör megszólítása – szintén összhangban van a kialakult új irányvonallal. E gondolatok mentén rendezték meg Pécsen a „Teret a Vidéknek!” fesztivált, a Magyar Vidékek Akadémiája I. sorozatát, a Vidékfejlesztési, Képzési és Szaktanácsadási Intézet (VKSZI) közös szervezésben megvalósított Kommunikációs tréninget, a Nemzetközi kapcsolatok tréninget, valamint a LEADER-program átalakítása érdekében kezdeményezett társadalmi vita záró rendezvényét.

„Teret a Vidéknek!” a hagyományőrzés és az európai ország jegyében

Tavaly szeptemberben bemutatkozhatott a magyar vidék Európa Kulturális Fővárosában, Pécsen is. A fesztivál szakmai nyitóeseményeként, az „Így csináljuk a mi vidékünkön” című nemzetközi műhelykonferencia előadói hazai és külföldi jó gyakorlatokat tártak a résztvevők elé.

Mint arról V. Németh Zsolt vidékfejlesztési államtitkár beszámolt: a Vidékfejlesztési Minisztérium vezetése új témákat, eltérő hangsúlyokat fogalmazott meg és részben vitt keresztül az országgyűlésen. Az újszerűsége abban áll, hogy kormányzati szintre kívánják emelni és egységesen kezelni a különféle ágazatokban – mezőgazdaság, termőföld- és vízgazdálkodás, természet- és környezetvédelem, falufejlesztés – ismertté vált eredményeket. „Ezt a felfogást testesíti meg az új tárca névválasztása, felépítése és szemlélete is” – hangsúlyozta V. Németh Zsolt. Az államtitkár szerint az új kormányzat a nagyok helyett a kis- és közepes méretű, valamint családi gazdaságok támogatását helyezi előtérbe, ugyanis a kutatások szerint négyszer annyi munkahelyet létesítenek, mint a nagyvállalatok. V. Németh Zsolt az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) támogatási súlypontjainak felülvizsgálatáról is beszámolt. „Valós döntési helyzetbe kell juttatni a Helyi Akciócsoportokat, a kétlépcsős döntési folyamatnak a helyi résztvevők dominanciáját kell eredményeznie. Célszerűnek látszik, hogy a kis- és

nagyobb értékű projektekre eltérő eljárásrend vonatkozzék, amivel tovább gyorsulhat az ügyintézés” – tette hozzá V. Németh Zsolt.

Így csinálják az ő vidékükön

A szakmai konferencia második részében a határmenti területeken tevékenykedő akciócsoportok tevékenységébe pillanhattak be a résztvevők, a környező országokban megvalósított projektek bemutatásán keresztül. Eperjesi Tamás, a Vidékfejlesztési, Képzési és Szaktanácsadási Intézet vidékfejlesztési igazgatója jelezte, az ezekhez hasonló jó példák összegyűjtésének és hasznosításának elősegítése az MNVH egyik legfontosabb feladata. Szöllősi János, a LAG Baranja (Baranya HACS) elnöke előadásában kitért a nemzeti jogalkotási, valamint a térségi közösség-szervezési folyamatokra. Anneliese Michnits, a pamhageni (Pomogy) Meinklang családi gazdaság háziasszonya pannóniai vegyes gazdaságukat mutatta be, míg Mateja Orban, a szlovéniai Goričko LEADER akciócsoport munkatársa egy olyan projektet vázolt fel, amely a térségükben élőket ébreszti rá az energiatudatos magatartásra.

A határmenti kezdeményezéseket követően az ÚMVP és az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány támogatásai segítségével

megvalósult dél-dunántúli projekteket járták körül a téma előadói. Braun Zoltán, a Tolna megyei Györköny polgármestere az ÚMVP III. tengely örökségvédelmi intézkedésének keretében megújult pincehegyi prérházak történetét ismertette. Sós Miklós, a sellyei székhelyű S-Pék Kft. ügyvezetője egy kisvállalkozás születéséről és kezdeti lépéseiről számolt be, míg Bukovics Zsolt fiatal gazda, egyben biogazdálkodó az ökológiai gazdálkodás sokrétű előnyeiről beszélt.

A tanácskozást a Pécsi Többcélú Kistérségi Társulással és a Mecsekvidék LEADER Egyesülettel szövetkezve – az MNVH égisze alatt – az ÚMVP Irányító Hatósága szervezte meg.

Vidéki hangulat, hagyományőrző rendezvények

Egy hétfőjére a baranyai megyeszékhelyre költözött a magyar vidék: hungarikumokkal, néptáncokkal, kézműves foglalkozásokkal és családi rendezvényekkel bizonyította, hogy a városon kívül is sokszínű, izgalmas élet zajlik. A színpadon német, magyar, horvát énekek és táncok adtak ízelítőt a baranyai vidék, sokszínű kulturális életéről. A Kézművesek utcájába, a Mesterségek terére, a

Borvidékek utcájába, a Piacra, a Hungarikum Faluba, valamint az Ízek utcájába az ország minden részéből érkeztek kiállítók: kézművesek, helyi termelők, borvidékek képviselői várták az érdeklődőket. Hagyományos mesterségek elevenedtek meg a látogatók szeme előtt: kosárfonás, szövés, hagyományosan esztergált bikali faedények kínáltak látványosságot a téren. „Több ehhez hasonló program kellene, hogy az unokáink is megismerjék az igazi népi mesterségeket. A mai városi gyerekek máskülönben már nem látnának ilyesmit” – mondta a tömegben egy idős asszony, aki unokáit hozta el a rendezvényre.

A fesztivál zárónapján „Családi vasárnap” fogadta a térre érkezőket. A kézműves foglalkozások mellett a Márkus illetve a Levendula Színház bábszínházi előadásai gondoskodtak a legkisebbek szórakozásáról. Délután a Mohácsi Táncegyüttes gyermektánc csoportjai, valamint a Berze Nagy János Művészeti Iskola növendékei vették birtokba a színpadot, végül Berecz András mese-mondó és a Zengő együttes produkciója zárta a háromnapos, tartalmas programokban bővelkedő fesztivált. Aki felkereste a rendezvényt, és elvegyült egy kicsit a nyüzsgő téren, bizonyára jó szívvel emlékszik majd vissza a vidéknek szentelt hétfőjére.

A kézműves vásár remek alkalom volt a mára már szinte elfeledett, hagyományos mesterségek felelevenítésére

MAGYAR Vidékakadémia: hatékony uniós politika a közös célokért

Magyar Vidéki Mozaik ■ Visszatekintő

A soros magyar EU-elnökséggel kapcsolatos feladatok, valamint a közös agrárpolitika változásainak témái köré szerveződött a tavaly ősszel indított „Magyar Vidékakadémia” első rendezvénysorozata. A szakmai programon a vidékfejlesztők és a vidéki élet szereplőinek érdeklődésére számot tartó témák kerültek porondra.

Az agrárium, a kis- és középvállalkozások, továbbá a vonzó vidéki élet és a falusi turizmus szerepét kell előtérbe helyezni a vidékfejlesztés során – mondta az első konferenciát megnyitó Mezőszentgyörgyi Dávid, a VM Vidékfejlesztési Államtitkárságának titkárságvezetője. Beszédében hangsúlyozta, a problémákra együtt kell a választ megtalálni. Bencze Szilvia, a VM vidékfejlesztési főosztályának európai ügyekért felelős referense arra hívta fel a figyelmet, hogy a soros elnökség hazánk „imázsát” hosszú évekre meghatározza. Sikerünk kulcsát a Margot Wallström-től kölcsönzött elmélet alapján határozta meg: jól megválasztott tartalom, jól kialakított partnerség, a lakossági részvétel, az elnökségi feladatok gondos megtervezése és beépítése a kormányzat cselekvési programjába. „A magyar kormány célja, hogy teljes politikai konszenzus mellett, minden parlamenti párt támogatásával és szoros együttműködésében valósuljon meg a magyar soros elnökség” – vélekedett Bencze Szilvia.

A konferencia másik fő témáját jelentő Közös Agrárpolitika (KAP) várható változásairól Papp Gergely, az Agrárgazdasági Kutató Intézet (AKI) tudományos munkatársa beszélt. Papp Gergely szerint elengedhetetlen a Közös Agrárpolitika fenntartása, amely hatékonyabban szolgálhatja a célokat, mint a nemzeti politikák összessége. Az EU polgárai elvárják a mezőgazdaságtól, hogy egészséges

és megfizethető élelmiszereket állítson elő, biztosítsa a földterületek fenntartható használatát. Papp Gergely hozzátette, az EU működési és döntési mechanizmusából adódóan, tényleges gazdasági súlyunknál nagyobb szerepünk lehet a KAP átalakításában. „Lényegi kompromisszumok megszületése éppen Magyarország soros EU-elnökségének idején várható” – jelezte a kutató.

A Vidékakadémia előadónak sorában Weisz Miklós arról beszélt, mit jelent a közös agrárpolitika a fiatal gazdáknak. A Fiatal Gazdák Magyarországi Szövetségének (AGRYA) társelnöke a fiatal és az időskorú gazdák arányának megoszlását mutatta be az EU-27-ben. Mint kiderült, Magyarországon alacsony a 35 év alatti, ám viszonylag magas a 65 év feletti gazdálkodók aránya, így kiemelt szerep jut az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program generációváltást támogató intézkedéseinek (fiatal gazdálkodók induló támogatása, gazdaságátadás- és a tíz százalékos támogatás egyes fejlesztési intézkedésekhez). Az AGRYA-társelnöke a fiatal gazdák álláspontját ismertetve nyomatékosította: szükség van a célzott agrárpolitikára, stabil és kiszámítható költségvetésre, a közvetlen kifizetések átlátható elosztására, a közjavak honorálására, valamint a Fiatal Gazda Csomagra. Javaslatok sorából a farmgyakornoki programot, külföldi szakmai tapasztalatszerék támogatását és a kamattámogatást emelte ki Weisz Miklós.

Az EU polgárai egészséges és megfizethető élelmiszereket várnak az agráriumtól

Fotó: Leéb Ádám

„HIÁNYPÓTLÓ összejövetel”: kommunikációs tréning, helyi akciócsoporthok számára

Magyar Vidéki Mozaik ■ Visszatekintő

Tizenkét Helyi Akciócsoport tucatszámú képviselője vett részt azon a kommunikációs és médiaismereti rendezvényen, amelyen a közösségi média egyre fontosabbá váló szerepével, a hatékony online marketinggel és a hírszerkesztés alapjaival ismerkedtek meg a résztvevők.

Az első kommunikációs képzésre tavaly novemberben, Balatonfüreden került sor. A Helyi Akciócsoportok (HACS) munkatársai – köztük munkaszervezet vezetők, kérelemkezelők, projektmenedzserek – az észak-magyarországi, közép-dunántúli és nyugat-dunántúli régiókból érkeztek a képzésre. A kétnapos tréninget „hiánypótló összejövetelként” méltatta szubjektív beszámolójában Grundtner Gábor, a Szigetköz - Mosoni-sík LEADER Egyesület munkaszervezet vezetője. Értékelésével rámutatott a tréning céljára. Az Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH) és a Vidékfejlesztési, Képzési és Szaktanácsadási Intézet (VKSZI) ugyanis azzal a szándékkal szervezte meg a képzést, hogy – különböző gyakorlati és szituációs feladatok megoldása révén – segítséget nyújtson a meghívott HACS-ok hírbeküldési és eseményfelöltési feladataihoz, illetve egyéb kommunikációs, rendezvényszervezési tevékenységéhez. A képzésen szerzett ismereteiket napi munkájukban használhatják, így a jövőben hatékonyabban teljesíthetik feladatukat a helyi akciócsoporthok. A képzés megvalósításában közreműködött a VKSZI Kommunikációs Osztálya, valamint a Hálózat-koordinációs Osztály is.

A tréning első napján Csekő Melinda kommunikációs szakértő jóvoltából – egyéni és kiscsoportos foglalkozások formájában – a kommunikációs technikákkal, csatornákkal, azok helyes és hatékony alkalmazásával ismerkedtek meg a vidékfejlesztők. Készítettek SWOT-analízist, kommunikációs akciótervet, valamint összeállítottak egy hatalom-érdek mátrixot, amely fontos összefüggéseket tárt fel a HACS-ok vonatkozásában. A manipuláció és meggyőzés, valamint a politikai kommunikáció témakörei után a rendezvényszervezés abc-jébe Papp Mária avatta be a megjelenőket. Az estebe nyúló foglalkozás során a résztvevők azzal kapcsolatban is hasznos útmutatást kaptak, hogy miként készítsék el jövőbeni rendezvényeik forgatókönyvét.

A második napon a sajtókapcsolatok formáiról és eszközeiről, majd pedig a kommunikáció internet adta lehetőségeiről, a közösségi oldalak egyre növekvő szerepéről hallhattak a megjelenőket Szintai-Molnár Péter infokommunikációs szakértőtől. Elhangzott, az információgyűjtés és befolyásolás manapság egyre népszerűbb formája, a „social media” (közösségi média) hatásos eszköz lehet a vidékfejlesztéssel kapcsolatos kommunikáció során, csak úgy, mint a jól felépített honlapok. Szintai-Molnár Péter prezentációjából kiderült, hogyan érdemes tárgyalni egy weboldal-fejlesztővel, de a megjelenőket betekintést nyerhettek az e-marketing és az e-pr eszközök világába is.

Feszült figyelem a kommunikációs tréningen

A résztvevők proaktív hozzáállásukkal jelentősen elősegítették a képzés eredményességét. Hozzászólásaikkal fontos problémákat vetettek fel, amelyekre a trénerektől és társaiktól is kaptak megoldási javaslatokat. A VKSZI kommunikációs osztályának munkatársai már év végén azt tapasztalták, hogy a helyi akciócsoporthok munkatársai sikeresen alkalmazzák a tréningen tanultakat munkatervi feladataik teljesítése során.

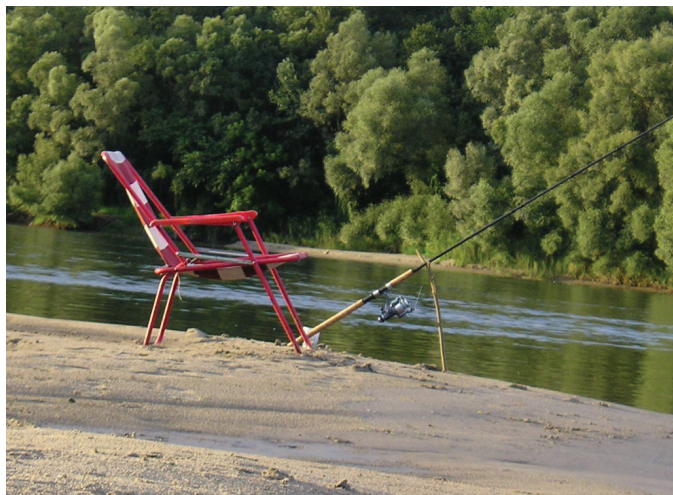
HATÁRON átnyúló együttműködés

Magyar Vidéki Mozaik ■ Visszatekintő

A soros magyar EU-elnökséggel kapcsolatos feladatok, valamint a közös agrárpolitika témái köré szerveződött a tavaly ősszel indított „Magyar Vidékekadémia” első rendezvénysorozata. A szakmai programon a vidékfejlesztők és a vidéki élet szereplőinek érdeklődésére számot tartó témák kerültek elsősorban porondra.

A határon átnyúló együttműködések és partneri kapcsolatok kialakítására törekszik a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat, amely tavaly novemberben a Baranya megyei Alsómocsoládon rendezte meg a témában az első konferenciáját. Az Európai Unió a kilencvenes évek közepétől támogat hazánk minden határszakaszán határmenti együttműködésekkel. Szűcs Márton, a VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft. vezető programmenedzsere szerint magyar szervezeteknek elsőként az 1995-ben indult határmenti PHARE programokkal volt lehetőségük partnereket találni a szomszédos országokból. Ez a támogatási formula 2006-ban fejeződött be. A tizenegy éves ciklus alatt Baranya, Somogy és Zala megyében több mint 100 projektet valósítottak meg. A programmenedzser példaként említette a 3,6 millió euróból kivitelezett két nagyprojektet – a magyar-horvát határ mentén –, amelyek az oktatás- és útfejlesztésben jelentettek komoly előrelépést. A harkányi elkerülő út kétmillió euróból; a Miroslav Krleža Horvát-Magyar Oktatási Központ komplex fejlesztése pedig 1,6 millió euróból készült el. Szűcs Márton szerint jelenleg a Horvátországgal megvalósításra váró terveik elsősorban a határmenti és a vízi turizmus fejlesztését célozzák meg.

Parizán Anna, a Vidékfejlesztési Minisztérium (VM) vidékfejlesztési főosztályának tanácsosa a „LEADER térségek közötti és nemzetközi együttműködés” című előadásában jelezte: a szaktárca a jövőben törekedni fog az egyszerűbb pályázati kiírások megjelenítésére. Elhangzott: a nemzeti-, nemzetközi tapasztalatszerzésel, projekt előkészítéssel kapcsolatos tanulmányutakat jelenleg a működési költségek terhére tudják biztosítani a helyi akciócsoportok, amely a működési költségek kevésbé hatékony felhasználásához vezet. A vidékfejlesztési főosztály tanácsosa jelezte, a nemzetközi együttműködések még formálódó jövője két lehetőséget tartogat ezeknek a projekteknek. Az új elképzelések szerint a belföldi, külföldi tanulmányutak, projekt előkészítő látogatások

Kiss Ágnes az európai együttműködésről tartott előadást

támogatása központi forrásból történne, folyamatos benyújtással, harminc-hatvan napos ügyintézési határidővel. Amennyiben a nemzetközi, térségek közti együttműködés megvalósítása Helyi Vidékfejlesztési Stratégia (HVS) jogcím marad, abban az esetben a HACS határozza meg a témákat és a hozzájuk rendelt forrásokat. A nagyobb nemzeti, nemzetközi együttműködést szolgáló projektek lebonyolítása ekkor központi szintű pályázati jogcím alapján történne. Ha a nemzetközi együttműködések kikerülnek a HVS-ből, úgy szükségessé válik a központi tanácsadó, finanszírozó, koordináló szerep erősítése, a LEADER rendelet módosítása, szükség szerint új „LEADER együttműködés” rendelet, valamint új eljárásrendek és útmutatók elkészítése. Parizán Anna a teljes-

ség igénye nélkül ismertette a témában érkezett, a HACS-ok által megfogalmazott javaslatokat. Annak a felvetésnek kapcsán, amely a projekt előkészítő látogatásra keretösszeg meghatározását szorgalmazta, a tanácsos elmondta: a tárcza biztosítja majd az ehhez szükséges forrást; továbbá – a felmerült véleményekkel összhangban – a Vidékfejlesztési Minisztérium támogatja, hogy a LEADER együttműködési rendelet, valamint új eljárásrendjének és az útmutatók elkészítésének folyamatában a HACS-oknak legyen lehetőségük véleményyt formálni.

Az európai gyakorlatba Kiss Ágnes, az MNVH Állandó Titkárság osztályvezetője jóvoltából nyerhettek betekintést a műhelykonferencia résztvevői. Az unió tagállamaiban működő, vidéki hálózatokat tömörítő Európai Vidékfejlesztési Hálózat (ENRD) nemzetközi kooperációt segítő eszközeiről szólva Kiss Ágnes bemutatta a szervezet együttműködést segítő adatbázisát, a transznacionális együttműködési útmutatót, az együttműködést ösztönző eseményeket, valamint a vidékfejlesztési programok adatbázisát. Egyúttal felhívta a figyelmet arra, hogy az enrd.ec.europa.eu weboldalon zajló példaértékű, innovatív projektek gyűjtésébe bárki, Magyarországról is bekapcsolódhat. Elhangzott, „Transznacionális együttműködési útmutató (Integrált Európai Útmutató)” címmel tájékoztató anyag is készült a legfontosabb együttműködést segítő információkkal, amely szintén elérhető online változatban. Az útmutatóhoz mellékletek is kapcsolódnak, amelyek az együttműködési projekt előkészítésében nyújtanak további segítséget.

Vékásyné Gál Zsuzsanna, a Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány regionális vezetője a partnerkeresés, nemzetközi együttműködés gyakorlati oldalának bemutatásával folytatta az előadások sorát. Bemutatta az EU segítségével működő nemzetközi együttműködési programokat, és előadásából számos hasznos ötletet meríthettek a résztvevők, témába illeszkedő terveik megvalósításához.

A rendezvényt három különböző témában kiscsoportos kerek-

asztal-beszélgetések zárták. Siklós város és Verőce horvát település közös, együttműködési IPA projektje (Határon Átnyúló Együttműködési Program) kapcsán a *Geotermikus energia felkutatásáról és felhasználásáról* hallhattak az érdeklődők. A szerbolasz-magyar nemzetközi projekt bemutatása során egy balkáni pre-LEADER projekt (azaz nem EU-tagországban folyó, ám LEADER-jellegű kezdeményezés) megvalósításába pillanthatott bele a hallgatóság, míg a zalai és horvát borászok összefogásáról a *Borúti együttműködési projektek, borversenyek, közös konferenciák, kezdeményezések a határmentén* című szekcióban kaphattak képet.

A „Nemzetközi együttműködés lépésről lépésre” című szakmai előadássorozat március 17-én, a Zala megyei Lövőn zárul.

MEGÚJULÁS útján a LEADER-program

Magyar Vidéki Mozaik ■ Visszatekintő

A helyi döntéshozatal szerepének erősítését, a bürokrácia csökkentését és az ügyintézési idő rövidítését, illetve az elektronikus ügyintézés bevezetését kívánja megvalósítani a szaktárca a LEADER programmal kapcsolatban. Lezárult a LEADER társadalmi vitája, amelynek során 915 vélemény érkezett.

Lezárult a LEADER-program hazai megújításának társadalmi vitája. A párbeszédet a szaktárca október végén azzal a céllal indította, hogy a 2010-ben félidejéhez érkezett program eddigi tapasztalatait értékelve hatékonyabbá tegye a rendszert – amelyet időközben számos kritika ért. A témával kapcsolatos észrevételek és javaslatok összegezésére a regionális konzultációkat követően, a lajosmizsei záró rendezvényen került sor.

A helyi döntéshozatal szerepének erősítését, a bürokrácia csökkentését és az ügyintézési idő rövidítését, illetve az elektronikus ügyintézés bevezetését kívánja megvalósítani a Vidékfejlesztési Minisztérium (VM). A LEADER megújítását szolgáló társadalmi vita során összesen 915 vélemény érkezett a szaktárcához, amelyek többsége a nyilvánossággal, a pályázatok benyújtásával, valamint a kérelemkezeléssel kapcsolatban fogalmazott meg javaslatot, észrevételt.

A LEADER megújításának fontos lépése volt a társadalmi vita. „A helyi civil közösségek, a vállalkozói szféra és a közintézmények együttműködésére alapozó program egybevág a VM fejlesztési elképzeléseivel, így annak szerepét erősíteni kívánja a szaktárca” – mondta el a záró rendezvényen V. Németh Zsolt vidékfejlesztésiért felelős államtitkár. Hozzátette: számos nehézséget észleltek az Európában összességében sikertörténetnek számító LEADER hazai megvalósulása körül, „döcögősen és gyakran az eredeti célok paródiájává válva működött a rendszer” – fogalmazott az

államtitkár. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) Irányító Hatósága ezért a nyár folyamán munkacsoport felállításáról határozott, a program egyszerűsítését, közismert problémáinak javítását célzó feltáró tanulmány elkészítése céljából. E munkaanyag megállapításait később társadalmi vitára bocsátották.

Az észrevételek és tapasztalatok alapján döntés született arról, hogy a jövőben csak egyesületi formában működhetnek a Helyi Akciócsoportok (HACS), így a jelenleg gazdasági társaságként működő néhány HACS-nak egyesületté kell alakulnia. Elhangzott továbbá, hogy a VM erősíteni kívánja a helyi döntéshozatal jelentőségét is: a kisebb értékű projektekben emiatt lényegesen gyorsabb és hatékonyabb eljárásra lehet majd számítani.

A hátralévő három évben a program stratégiai céljait illetően kiemelt figyelmet kap a kisvállalkozások támogatása, a munkahelyteremtő beruházások és az alternatív energiaforrások hasznosításhoz kapcsolódó kezdeményezések.

A 2013-ig terjedő EU-s költségvetési ciklusban vidékfejlesztési célokra, a vidéki életminőséget javító és a LEADER programokra (a III. és IV. tengelyre) összesen 216 milliárd forint állt rendelkezésre. „Ebből mintegy 60-70 milliárd még nincs lekötve, mely összeg odaítéléséről már az új szempontok szerint dönt a minisztérium” – jelezte V. Németh Zsolt államtitkár.

Bedő Péter

A rovatot összeállította: Molnár Kata

LENGYEL gazdák Magyarországon

Magyar Vidéki Mozaik ■ Tárgyaló

Az októberben aláírt lengyel-magyar megállapodás újabb fejezetéhez érkezett. A két ország együttműködésében, három témában – a fiatal gazdák helyzete, megújuló energia és a LEADER – közös szemináriumokra kerül sor már idén hazánkban.

A lengyel delegáció a magyar paprikatermesztés technológiájával ismerkedik a szentesi Bakó kertészet fóliasátrában

Kidolgozta a lengyel munkacsoport és a Mikula Lajos által képviselt Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH) három rendezvény programját, miután tavaly ősszel együttműködési megállapodást kötött a két ország.

„A Közös Agrárpolitika 2013 után – fiatal gazdák a közép-európai régióban” címmel konferenciát rendez a Fiatal Gazdák Magyarországi Szövetsége (AGRYA) és a Közép-Európai Fiatal Gazda Központ (CERYC) március 24-25-én, Lajosmizsén. A szakmai tanácskozás célja, hogy a fiatal gazdálkodók megvitathassák a KAP reformjának aktuális kérdéseit, a generációváltás nehézségeit illetve a munkahelyteremtés lehetőségeit. A szervezők több mint húsz európai országból várják a konferencia résztvevőit. Weisz Miklós, az AGRYA társelnöke arra kérte a lengyel partnereket, hogy segítsenek a tíz fős lengyel csoport tagjainak kiválasztásában, és tegyenek javaslatokat a program témáival kapcsolatban. A lengyel küldöttséget vezető Paweł Pacek, országa Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium Vidékfejlesztési Főosztályának igazgatóhelyettese egyetértett a kezdeményezéssel, hiszen a lengyel és a magyar fiatal gazdák problémái sok ponton megegyeznek. Úgy véli, a tapasztalatcsere és a konferenciák közelebb vihetik a feleket a generációs problémák megoldásához. Mikula Lajos hangsúlyozta, bár nem az MNVH finanszírozza az eseményt, minden kommunikációs támogatást megadnak annak

lebonyolításához.

Fiatal gazdák, megújuló energia és a LEADER program lesznek fókuszban azokon a közös rendezvényeken, amelyek esetében kölcsönösen elfogadták a programtervezetet. A félév második rendezvénye az április végére tervezett, megújuló energiával kapcsolatos hajdúszoboszlói konferencia lesz. A tervek szerint az első napon szakmai előadásoké lenne a főszerep, míg a második nap a konkrét projektek bemutatására adna lehetőséget – ismertette Mikula Lajos az elképzeléseket. Az utazást a lengyel delegáció finanszírozza, de az összes többi felmerülő költséget a fogadó fél forrásaiból fedezik. Az MNVH vállalja az esemény technikai megszervezését is. Paweł Pacek üdvözölte a gondolatot, hogy a szakmai látogatásokon megismerhetik a magyarországi szabályozás gyakorlatát és támogatási rendszerét.

A LEADER programot állítja a középpontba a félév során következő eseménye is. „Bár erre más országokból is szeretnének LEADER partnereket hívni, ez a találkozó is a lengyel-magyar együttműködés keretében zajlik majd” – hangsúlyozta Mikula Lajos. Egy kiállítással összekötött budapesti szemináriumot rendeznek május végén Budapesten. A programnak a városligeti Vajdahunyadvár ad helyet, ahol a workshopok mellett a magyar és lengyel helyi akciócsoportok saját standokkal mutatkozhatnak be majd.

Bőle Réka

PAKTUM rögzíti az együttműködést

Magyar Vidéki Mozaik ■ Tárgyaló

Együttműködési megállapodást írt alá hazánk Lengyelországgal, a két ország nemzeti vidéki hálózatai közötti együttműködés előmozdítására. Az aláírást követően lengyel helyi akciócsoportok és szaknácsadók látogattak Magyarországra.

Még ősszel, a III. Magyar Vidék Napján kötött együttműködési megállapodást Artur Lawniczak, a lengyel agrártárca államtitkár-helyettese, Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter és V. Németh Zsolt vidékfejlesztési államtitkár. Az egyezmény értelmében hazánk szorosabbra fűzi viszonyát Lengyelországgal, elsősorban a vidéki hálózatok együttműködésével. A megállapodás szerint a két országban működő nemzeti vidéki hálózatok közös szakmai fórumokat, kutatásokat szerveznek, támogatják a lengyel és magyar LEADER helyi akciócsoportok közötti együttműködést, to-

vábbá megosztják egymással a jó gyakorlatokat.

A paktum aláírását követő hónapban, októberben már megérkezett az első lengyel delegáció a hatvani kistérségbe a Zagyvaság Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület meghívására. A lengyel Klobuck helyi akciócsoport az apci Molnár-tanyán rendezett műhelykonferencián ismerkedett meg az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program intézkedéseivel, a hazai LEADER helyi akciócsoportok megalakulásának történetével, valamint a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat feladataival.

Artur Lawniczak, Fazekas Sándor és V. Németh Zsolt aláírták az együttműködési megállapodást

A LENGYELEKNEK sem elég a belső piac

Magyar Vidéki Mozaik ■ Interjú

Lengyelországban a fiatal gazdák ötven százalékkal magasabb támogatást harcoltak ki maguknak, mint az uniós kvóta, amennyiben átveszik a gazdaság irányítását. Michal Cieslak és Jacek Kominek lengyel fiatal gazdák szerint országuk mezőgazdaságának legnagyobb problémája az elaprózódott kiscgazdaságok túlsúlya a birtokszerkezetben.

Mekkora lobbierőt képviselnek a fiatal gazdák Lengyelországban?

Michal Cieslak: A lengyel agrárügyekre meglehetősen nagy befolyással vannak a fiatal gazdák. Szervezetünk közbenjárása emelte meg például a lengyel mezőgazdasági miniszter a fiatal gazdák részére nyújtott uniós támogatás összegét. Abban az esetben, ha egy fiatal gazda átvesz egy birtokot, ötven százalékkal magasabb támogatást - az euró árfolyamától függően mintegy 17-18 ezer eurót - kap. A támogatási összeg egyik fontos feltétele, hogy a forrás 75 százalékát a gazdaság modernizálására kell fordítani.

Jacek Kominek: Úgy tűnik Brüsszelben is egyre jobban figyelnek a fiatal gazdák helyzetére. A legfrissebb információink szerint a belga agrárminiszter javasolt a Közös Agrárpolitika (KAP) 2013 utáni költségvetési ciklusában a fiatal gazdáknak nagyobb támogatást. Szükségünk van forrásokra, persze kérdéses, hogy az Európai Unió végül mekkora összeget állapít meg a KAP büdzséjének elfogadásakor. Júniustól Magyarország után hazánk tölti be az EU soros elnöki posztját. Az év második felében a lengyel elnökség idején szeretnénk ezzel a témával foglalkozni.

Ezek szerint Brüsszel is figyel az új nemzedékre. Önök szerint ki lehet jelenteni, hogy generációváltás zajlik a mezőgazdaságban?

M.C.: Inkább azt mondanám, hogy a gazdák többsége birtokuk modernizációján fáradozik, miközben persze zajlik egyfajta nemzedékváltás is. Az Európai Unió arra ösztönzi a tagállamok mezőgazdaságát, hogy egyre többet termeljenek, hiszen világszerte folyamatosan nő az élelmiszerfogyasztás. Lengyelországban óriási probléma, hogy sok a törpe gazdaság. Közel egymillió olyan birtok van, amelynek mérete nem haladja meg az öt hektárt. A generációváltás nehezen megy végbe ilyen hatalmas mennyiségű, de alapvetően kis gazdaság mellett. Időre van szükség, míg ezeknek a birtokoknak a szerkezetátalakítása megtörténik. A konszolidációra mindenképpen szükség van, azonban a gazdák többsége kötődik a saját földjéhez, ragaszkodik a munkájához, és nem akarja idegen kezekbe, sokszor családon belül sem átadni a gazdaságot.

Mi a titka a lengyel agrárium sikertörténetének? Úgy tűnik leköröztek minket...

J. K.: Nehéz ezzel egyetértenem. Elég sok problémánk van a gazdaságainkkal, azzal, hogy kicsik és nem rentábilisak. Sokba kerülnek az állami költségvetésnek, hiszen a gazdákat és gazdaságaikat fenn kell tartani. További problémát okoz, hogy nagyon gyenge a termelés és az értékesítés megszervezése. Úgy érzem, a magyarok nagyon jól boldogulnak, szép a mezőgazdaságuk, szép az országuk, szép Budapest. A magyarországi szakmai látogatáson több gazdaságot láttam, amelyek színvonala sokkal jobb, mint a lengyel átlag.

Lengyelország a gazdasági válság idején jól vizsgázott, hatalmas és erős belső piacának köszönhetően nem szenvedte meg az

Jacek Kominek és Michal Cieslak szentesi farmlátogatáson

export termékek forgalmának visszaesését. Valóban elég egy országnak a saját piaca?

M. C.: Igaz, hogy Lengyelország egy negyvenmilliós piac, azonban nekünk is szükségünk van kivitelre, ezért folyamatosan keressük a potenciális felvevő piacokat. Ezzel a problémával minden olyan ország szembesül, amelyben meghatározó ágazat a mezőgazdaság. Hazánkat igen érzékenyen érintette tavaly a katasztrofális időjárás, amelynek következtében hatalmas károk keletkeztek az agráriumban. A válság mellett, tehát az időjárás sem segítette a lengyel gazdákat. Az unióban nincsenek határok az áru és a tőke szabadon áramlik. Nekünk is meg kell küzdenünk a belföldi piacért. Éppen ezért reklámozzuk a hazai élelmiszereket, oktatjuk a gazdáinkat, konferenciákat szervezünk és igyekszünk a fogyasztókat is megismertetni a mezőgazdasági élettel, hogy tudják honnan származik az étel, amelyet otthon elfogyasztanak. Sok függ az emberektől, hogy érzik -e a légkört a gazdálkodásnak, ennek a nehéz életformának.

Milyen a kapcsolatuk a magyar fiatal gazdákkal, terveznek -e együttműködést?

J. K.: Ebben az évben több, közös programot szerveztünk. Márciusban a magyar fiatal gazdák rendeznek egy két napos konferenciát, amelyen a lengyel társszervezet tagjai is részt vesznek. Tizenkét tematikai blokkal, köztük a Közös Agrárpolitika jövőjéről, illetve a megújuló energiaforrások hasznosításának lehetőségeiről értekezünk a résztvevőkkel. Ebben az évben már mindkét országban voltak tanulmányutak, és októberben Lengyelország rendez több mint ezer résztvevővel egy nemzetközi fiatal gazda konferenciát, ahol remélhetőleg magyar barátaink nagy számban képviseltetik magukat és a két szervezet közötti jó együttműködés tovább erősödik.

VENDÉGFOGADÓS született a Tisza-tóval

Magyar Vidéki Mozaik ■ Portré

Ős Tisza-tavi vendégfogadóként aposztrofálja magát Szabó István. A turisztikai menedzser, aki egyben a Tisza-tó Térsége Leader Egyesület elnöke is, több lépésben jutott el a vendéglátástól a vidékfejlesztésig. A térség turizmusa sokat köszönhet neki, oroszlánrésze volt ugyanis a környék idegenforgalmi felvirágoztatásában.

„Hazánk egyik legizgalmasabb üdülőrégiójának története a hatvanas években indult” – emlékszik vissza a kezdetekre Szabó István, aki előbb vendéglátóként, később pedig az aktív marketing tevékenység szervezőjeként, mondhatni „végigasszisztálta” a tó születését.

A Tisza-tavi erőmű és duzzasztó megépítését egy 1967-ben életbelépett rendelet határozta el Kiskörén. A 127 négyzetkilométeres, Tisza II. vízlépcső néven ismertté vált terület helyén azelőtt mezőgazdaságilag értékes termőföldek és árterek húzódtak. Ezt a részt vették körbe gátrendszerrel, amely nyomán duzzasztó épült, s megindult az áramfejlesztés. A tározót a hetvenes években bővítették, majd 1977-re alakult ki a napjainkban is jellemző vízszint, illetve maga a mesterséges tó. „A tiszai halak híre messzire elért, és a nyolcvanas évek elejétől kezdve egyre több horgászt vonzott a térségbe. Kialakult egy állandó vendégforgalom a tó körül, amire viszont a helyiek nem voltak felkészülve. Előfordult, hogy szombaton reggel nyolc órakor már nem lehetett kenyeret és tejet kapni a boltokban” – gondol vissza a kezdetekre Szabó István, aki jól emlékszik az ekkor meginduló fejlődés minden egyes mozzanatára, hiszen 1972-ben még szakácsként gondoskodott a duzzasztót építő munkások ellátásáról. „Csak 1983 körül ismerték fel, hogy a horgászat mentén kialakuló idegenforgalom nemcsak megoldásra szoruló problémákat, de óriási lehetőséget is jelent a környéken élőknek. A helyi tanácsok így hát üdülőtérületi

Szabó Istvánnak köszönheti jó hírét a Tisza-tó

parcellázásba fogtak, a rajtuk épülő ingatlanok pedig rohamos fejlődésnek indították Abádszalókat és környékét.”

Az itt kialakított nyaralókban vakációzó emberek szórakoztatására rendezvénysorozatok szervezésébe fogtak a Tisza-taviak, ilyen volt például az „Erős emberek” vetélkedője, de a mára országos

hírvé vált „Abádszalóki Nyár” nevű programot is ezért indították útjára 1987-ben. A turistákra szép lassan teljes szolgáltatóipar épült a Tisza-tónál. Mindez infrastrukturális fejlesztéseket (búfésorok, szabadtéri színpadok építése) eredményezett, a kilencvenes évek első felében pedig újabb szintre lépett, s immár tudatossá vált az idegenforgalmat népszerűsítő marketing-tevékenység. „A Magyar Turizmus Rt. kezdeményezésére idegenforgalmi információs pontok, úgynevezett Tourinform irodák alakultak, Tisza-füredtől egészen Berekfűrdőig. Ezek kapcsolták be térségünket az országos turizmus vérkeringésébe. Az irodák szervezésében a helyi szolgáltatók olyan országos vásárokon mutakozhattak be, mint az Utazás kiállítás, és kiadványokat is készítettünk” – eleveníti fel a tudatos marketingmunka kezdetét Szabó István. Falusi turizmussal, illetve a szálláshelyek minősítésével kapcsolatos szakképzéseket, nyelvtanfolyamokat is szerveztek akkoriban szállásadók és más turisztikai szolgáltatók részére. „Jómagam 1994-ben kapcsolódtam be a munkába, ebben az évben alakult meg a helyi Falusi Turizmus Egyesület is. Az abádszalóki Tourinform irodát megalakulása óta vezetem, a település alpolgármestereként pedig nem csak az eredményes turizmusmarketingért, de a településmarketingért is igyekeztem minél többet tenni” – vallja az idegenforgalmi szakember.

Igaz, szakirányú tanulmányai miatt néhány évet Németországban illetve Svájcban töltött, a távollét viszont még inkább elmélyítette a Tisza-tó iránti szeretetét. Hazatérve, az ezredfordulón, a tó térségében szerveződő regionális idegenforgalmi marketingmunkában is szerepet vállalt – erre az időszakra a mai napig nagyon büszke. Mint mondja, az, hogy mára a Tisza-tó nemzetközi vagy országos szinten jól csengő név, nagyban köszönhető a Regionális Idegenforgalmi Bizottság (RIB), valamint a Tisza-tavi Regionális Marketing Iroda tevékenységének. Önkormányzatok, civilek és vállalkozók bevonásával közösen dolgoztak a kitűzött célokért. „Olyan fejlesztések, amelyek például a kerékpáros, a horgász vagy a lovas turizmust felvirágoztatták. Szabad strandokat építettünk, új szálláshelyek jöttek létre. A természetre alapozott turizmus egy jól körülbástyázott, fenntartható fejlődés mellett az itt élőknek megélhetést tud biztosítani. Nem véletlen, hogy akciócsoportunk

Helyi Vidékfejlesztési Stratégiájának fő vállalása a turizmus fejlesztése, illetve a falufejlesztés és a vidéki örökség megőrzése. Kiemelt jelentőségű ugyanis, hogy a turistákat kulturált környezetben fogadhassuk” – mondta Szabó István. A Tisza-tó Térsége Leader Egyesület éves működési költségének egy részét reklám- és marketingtevékenységre fordítja. Sőt, LEADER egyesületként engedélyt kaptak arra is, hogy az ország hét utazási vásárán, tizenöt tagtelepülésük kínálatával bemutatkozhasanak.

„Az Alföld ökoturisztikai szigete”

E valóban tudatos és következetes munka elismeréseként az „Alföld Balatonjából” napjainkra az „Alföld ökoturisztikai szigetévé” avanszált a Tisza-tó, ahol a szálláshelyek fele falusi vagy magánzállás. Itt található az ország egyetlen síkvidéki kijelölt kerékpárútja, mely a tó gátrendszere mentén kanyarog. A páratlan élővilágot két keréken, vagy gyalog fedezheti fel az ide tévedő turista. Beleértve a téli vadász-szezonra érkezőket is, éves szinten egymillió látogató fordul meg a térségben. „Reméljük, a következő két évünk kiemelkedő lesz” – mondja bizakodva Szabó István, annak apropóján, hogy nemrégiben megalakult a Térségi TDM (Turisztikai Desztinációs Menedzsment) Egyesület. „A Regionális Operatív Program keretében legfeljebb százmillió forintnyi pályázati forráshoz juthatunk hozzá, melynek hetven százaléka marketingre fordítható, két éves felhasználási időtartam alatt” – tudatja vendéglátónk, ezzel is jelezvén, a térség turizmusa előtt a jövőben is nyitva áll a fejlődés kapuja.

„Személy szerint harmincöt éve, mióta vendéglátással foglalkozom – ez egyébként nálunk családi hagyomány –, az a cél vezérel, hogy támogassam a Tisza-tó környékén élőket az adott lehetőségek minél jobb kihasználásában. Hiszem, hogy még sokat fejlődhet a régió, mert nemcsak múltunk, jelenünk, de jövőképünk is van. Az összefogás és az együttműködés pedig kulcsszerepet nyer ebben a folyamatban” – zárta gondolatait Szabó István.

Molnár Kata

JÓ gyakorlatok

Magyar Vidéki Mozaik ■ Jó gyakorlatok

Szívügyük a pálinka

Hazai gyümölcsből főzik a pálinkát Boldogkőváralján. A hungarikumok kedvelői autentikus környezetben kóstolhatják meg a világhírű gönci barackpálinkát, amelynek előállítása a legmodernebb eljárással történik.

Még hisznek a pálinkakultúra reneszánszában a Hernád-völgyében. Boldogkőváralján két fiatal házaspár álmodta meg a Bestillo márkanév alatt futó pálinkát. A Boldogkő-Fruit Kft. főzójében születnek a pálinkák, amelyeket a szakma és a fogyasztók is széles körben elismernek. Nem csoda hát, ha gönci barack- és a szilvapálinka is az asztalokra kerül az Európai Unió soros magyar elnöksége alatt.

A cég a hagyományok jegyében építette fel látogatócentrumát. A komplexumban múzeum és látványraktár is helyet kapott, így a fogyasztók autentikus környezetben ismerkedhetnek meg az italokkal. A környékelieknek külön üzletet alakítottak ki, hogy a helyi kézműves és agrártermékeket is megismerhessék a vendégek.

A lenyűgöző környezet önmagában nem lenne elég a sikerhez. A cég azt vallja, hogy a pálinkakészítés legfontosabb alapelve a kiváló minőségű gyümölcs. A családi vállalkozás előnyben részesíti a helyi termelőket és a piaci árnál 15-20 százalékkal magasabb áron vásárolnak tőlük azért, hogy szép termést kapjanak és a legjobb időben szüreteljenek.

Az alapanyag mellett az előállításnak is fontos szerepe van. Ezért a társaság a legkorszerűbb módszerrel gyártja termékeit. Lepárló készülékük hazánkban modern technológiának számít, ám ennek kapacitása már kevésnek bizonyul. Ezért szeretne beszerezni egy új gépet a cég, mely szintén számítógéppel vezérelt. Ez lehetővé tenné, hogy egy ember végezze a lepárlást párhuzamosan a két készüléken. Bővíteni szeretnék idén a jelenlegi cefre és gyümölcstároló helyiséget is. Az innovációra az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program IV. tengelyének mentén pályáznak.

Friss pogácsa – bárhol

Már két család megélhetését biztosítja a „Hamuba sült pogácsa”. Az ország bármely pontján találkozhattunk ezzel az autóra épített kisüzemmel, amiből sorra kerülnek elő a régi házi recept alapján készült sütemények.

Rendezvényeken süssük a pogácsát az Ordosz-Tárkány Bt. kisüzeme. Az ötlet akkor született, amikor a gyenesdiási családnak új megélhetés után kellett néznie. Korábban egy húsipari cég alvállalkozói voltak, így már megtapasztalták, hogy a kis- és mikrovállalkozások nehezen válnak nagy cégek beszállítóivá. Az önállósodás mellett döntöttek, kihasználták, hogy a Nyugat-Balaton térségében senki sem süt házi pogácsát a különböző fesztiválokon.

A hagyományos módon elkészített tepertős, sajtos és vajas pogácsák mellett új ízeket is megismertettek vásárlóikkal, de más süteményekkel is kísérletezik a család. A munka egyszerűbb és könnyebb, amióta sikeresen pályáztak gépjárműre és utánfutóra szerelt kisüzemre. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program III. tengelye mentén – mikrovállalkozás fejlesztésére – 5,9 millió forint támogatást nyertek. Az innováció, korszerűsége mellett higiéniai szempontból is teljességgel megfelel az előírásoknak. A beruházáshoz természetesen önrészt is szükség volt, a fennmaradó négy millió forintot saját forrásból és hitelből finanszírozták. A korszerű gépek beszerzésével együtt is csak alig néhány hónapba telt a kivitelezés, ami napjainkban már két család megélhetését biztosítja.

A tulajdonosok azonban nem ücsörögnek babérjaikon. A vállalkozás sikere érdekében folyamatosan figyelemmel kísérik az újonnan megjelenő igényeket, amelyeket a befektetésnek köszönhetően, maximálisan teljesíteni is tudnak. A kereslet felmérése szempontjából pedig nagy előny a családi cégnek, hogy a helyszínen közvetlen kapcsolatot tud kialakítani a vásárlókkal. De a legalapvetőbb feltétel természetesen még mindig a frissesség.

JÓ gyakorlatok

Magyar Vidéki Mozaik ■ Jó gyakorlatok

Hagyomány és hírlevél

Hagyományos állattartásra és természetes földművelésre törekszik Zeke Tamás fiatal gazda, aki napjaink modern marketing eszközeit hívja segítségül gazdasága fellendítéséhez.

Zeke Tamás alapelve a több lábon állás *Fotó: Béres Attila*

Virágzó családi gazdaságot épített fel szülei tanyájából Zeke Tamás fiatal gazda, főtevékenységnek a húsmarhatartást választotta. Ezt birkák tartásával és malacokból készült füstölt áru értékesítésével egészíti ki. Célja, hogy gazdaságát középirtokká fejlessze, amely biztos megélhetést nyújt majd családjának és dolgozóinak. Olyan gazdálkodásra törekszik, ahol a kívánt mennyiség megtermelésén túl a jó minőségű húсарu is alapkövetelmény.

A pásztói gazdálkodó harminc hektárnyi saját és bérelt földön termeli meg a takarmányt jószágai számára. Annak ellenére, hogy az állatok csak természetes abrakot kapnak, nem célja a bio minősítés elnyerése. Saját nevelésű disznóiból jó minőségű házi finomságokat készít. Ezeket főleg a fővárosban értékesíti, ahol nagy népszerűségnek örvendenek a háziasszonyok körében. A direktértékesítésben a gazdálkodó saját honlapja segít. Az érdeklődők jobban megismerhetik tevékenységét ezen keresztül. Vásárlóinak havonta személyes hangvételű hírlevelet is küld, illetve pr-küldeményt is a jeles ünnepeken.

Állatsimogatók kihelyezésével igyekszik a magyar vidék hangulatát felidézni különböző rendezvényeken. A fesztiválokon és vásárokon háztáji állatokkal kerülhetnek így testközelbe azok, akiknek ismeretlen ez a különleges érzés.

A fiatal gazda sokrétű tevékenysége rengeteg energiát kíván, éppen ezért lehetőségéhez képest sokat investál a fejlett technológiákba. A fejlesztéseknél gazdasága teljes vertikumát figyelembe veszi, a termeléstől az értékesítésig. Tagja a Fiatal Gazdák Magyarországi Szövetségének (AGRYA), ahol szakmai tudással és tapasztalattal támogatják munkájában.

Mindent egy helyen

A legmodernebb, környezetbarát technológiával gyártja bútorait Sárkeresztesen a Vántus család. A fejlesztéseknek köszönhetően a gyártás teljes folyamata az üzemben zajlik.

Egy olyan környezetben, amelyre a műanyagok nyomják rá bélyegüket, a fa mint élő anyag sokrétű megjelenési formájában a mai napig megmaradt természetes nyersanyag – vall a fához való viszonyáról a cég. A családi vállalkozás kezdetben fűrészáru gyártásával, szárítással és értékesítéssel foglalkozott. Az 1998-ban alapított Alrevo Kft. ma már teljes termékpalettáját helyben állítja elő és tárolja, miután 47,3 millió forintos támogatást nyert az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program pályázatán. A mikrovállalkozások fejlesztését támogató projekten nyert összesen felül a cég 57,5 millió forinttal járult hozzá a sikeres beruházáshoz. A komplex beruházás célja a gyártási technológia fejlesztése, továbbá energiatakarékos raktár építése, és a gyártás során keletkezett melléktermékek és fahulladékok újrahasznosítása volt. A szerves hulladékot a fűrészáru szárítására használt kazán fűtésénél hasznosítják. A családi vállalkozás tevékenysége olyan termékek gyártása és kiskereskedelme, amelyeket az épület-asztalos és bútoriparban használnak fel alapanyagként. A cég emellett félkész- és késztermékeket is gyárt, például nyílászárókat és elegáns bútorokat. A termelés teljes folyamata zajlik már az sárkeresztesi üzemben, ahol a fa alapanyag szárításától egészen a bútorok felületkezeléséig, mindent egy helyen végeznek el. A fejlesztéseknek köszönhetően öt új munkahelyet teremtett a családi vállalkozás.

Az innovációnak köszönhetően a beszállítóktól vásárolt termékeket ma már maguk is elő tudják állítani, amelynek következtében jelentősen csökkentek a gyártási költségek. A családi vállalkozás megrendelőik egyedi igényeit így gond nélkül képesek kiszolgálni. Vántusék szerint a fa az fa, és maradjon is meg annak. Megvannak jó és rossz oldalai, de ha helyesen kezeljük, a hétköznapi és a magas művészetre egyaránt méltó anyag.

A rovatot összeállította: Bölle Réka

VIDÉKFEJLESZTÉSI csoportok találkoztak Brüsszelben

Magyar Vidéki Mozaik ■ Kitekintő

Közel négyszáz vidékfejlesztési Helyi Akciócsoport (HACS) képviselője, közöttük húsz magyar vidékfejlesztési szakember találkozott Brüsszelben, ahol szakmai ismereteiket bővítették, kapcsolatokat építettek és megosztották egymással eddigi tapasztalataikat, valamint bevált gyakorlataikat.

A kétnapos munkaértekezletre a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH) szervezésében utazott ki a hazai delegáció. A konferenciát szervező Európai Vidékfejlesztési Hálózat (ENRD) célja, hogy fórumot teremtsen a LEADER program megvalósításával foglalkozó európai szakembereknek. Ennek keretében – túl a szakmai ismeretek bővítésén – a résztvevők megoszthatták egymással jó ötleteiket, valamint bevált gyakorlataikat. Lehetőségük nyílt továbbá a jövőbeni együttműködési elképzeléseik felvázolására, és partnerek keresésére fejlesztési terveik megvalósításához.

Megnyitóbeszédében Dacian Cioloș, az Európai Unió mezőgazdasági biztosa kiemelte, hogy a köz- és magánszféra együttműködése hozzáadott értéket képvisel a vidékfejlesztésben. „A helyi erőforrások helyi célokra való felhasználása, valamint a megszerzett tudás megosztása kiemelten fontos a LEADER program megvalósításakor” – hangsúlyozta Dacian Cioloș.

A biztos szerint a 2014-2020-ig tartó költségvetési időszakban a jelenlegi program tapasztalataira építkezve kell kiemelt szerepet szánni a vidékfejlesztésre, azon belül is a LEADER szemlélet átalkítására és alkalmazására.

Jean-Michel Courades, az Európai Bizottság Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Igazgatósága képviselőjében elmondta, hogy a LEADER már a negyedik tervezési ciklusát éli. Ez a program a kilencvenes években váltotta fel a nyolcvanas években a fejlesztéspolitikában egyeduralgkodó „felülről-lefelé fejlesztés” szemléletét. A LEADER kezdeti szakaszában (1995-2001), elsősorban a leghátrányosabb helyzetű térségek fejlesztésére koncentráltak. A projektben akkor 217 akciócsoport vett részt és összesen 450 millió euró forrással rendelkeztek a programok végrehajtásához. Mára (2007-2013-as időszakra), 2192 HACS részvételével és 5,5 milliárd euró forrással a LEADER egy komplex fejlesztési módszerévé vált. Napjainkban a LEADER szemlélet a nemzeti és uniós vidékfejlesztési támogatási rendszerekbe integráltan van jelen. Jean-Michel Courades fontosnak tartotta, hogy a HACS-ok egymással és a tagállami döntéshozó testületekkel rendszeresen találkozzanak a kölcsönös tapasztalatcsere érdekében. Hangsúlyozta továbbá, hogy szükségesek a rendszeres képzések az akciócsoportok számára, lehetőleg a nemzeti vidéki hálózatok bevonásával. A HACS-ok működési forrásait érintve kiemelte, hogy szükségesnek tartja, hogy a HACS maga is beszámoljon saját finanszírozásába, illetve ehhez nemzeti forrásokat is igénybe lehessen venni.

„A LEADER program beindulásakor még nem mutathatók ki rögtön eredmények, ez ugyanis nem finanszírozási program, hanem fejlesztési módszer” – mondta Petri Rinne, az Európai LEADER Szövetség (ELARD) finn elnöke. Petri Rinne szerint csak akkor lesz sikeres a program, ha valóban alulról indul a kezdeményezés, hiszen a különböző régiókban eltérő problémákkal szembesülnek a vidékfejlesztési szakemberek. „A LEADER nem a pénzről szól, hanem a helyiek aktivizálásáról” – hangsúlyozta

A LEADER program negyedik ciklusát éli

Fotó: Tar Gyula

Petri Rinne. Kiemelte továbbá, hogy szükség van a projektek folyamatos nyomon követésére, valamint a helyi média és a politikusok bevonására, de arra is, hogy probléma esetén az irányító hatóság ne tétovázzon, hanem avatkozzon be.

A dinamikus végrehajtás feltételeit tárgyaló munkaértekezlet következtetéseit az észak-karintiai Liimanol által használt jelmondat fejezi ki legpontosabban: „ha gyorsan akarsz haladni, menj egyedül, de ha messzire akarsz jutni, csatlakozz a többiekhez”. Érdekes volt látni a bemutatott videofelvételen, hogy mennyire fontos a „követők” szerepe a LEADER programok tekintetében. A stratégia megvalósítása szempontjából kiemelkedően fontos a közvetlen kapcsolattartás és a megszerzett tudás, tapasztalat megosztása.

Mint azt a nemzetközi együttműködések és a LEADER hálózatépítés témakörével foglalkozó munkacsoport tagjai megfogalmazták, egyformán fontos, hogy Európát közelebb hozzuk az emberekhez, az embereket pedig Európához. A nemzetközi kapcsolatok lebonyolításához elengedhetetlen, hogy a finanszírozás feltételeit előre lássuk. Rugalmasan kell kezelnünk a projekt megvalósításának folyamatát, a nemzetközi együttműködések megvalósítását a kialakult negatív képtől, továbbá fontos tisztában lennünk az elérhető eredményekkel és a lehetséges végkifejlettel.

A konferencia legfőbb tanulsága, hogy a partnerkeresés, a megfelelő kommunikáció, az információk megosztása, a képzések és a résztvevők közti folyamatos kapcsolattartás elengedhetetlen a LEADER programok megvalósításához.

Rácz Judit, Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület

Magyar
Nemzeti
Vidéki
Hálózat

www.mnvh.eu

